

Forskere

- Til hovedside
- Ole Gunnar Winsnes
- Pål Ketil Botvar
- Inger Furseth
- Ida Marie Høeg
- Cathrine Hansen
- Morten Huse
- Ulla Schmidt (norsk)
- Birgitte Lerheim
- Per Kristian Aschim
- Espen Dahl
- Lilly-Anne Ø. Elgvin
- Astri Ramsfjell
- Ulla Schmidt (English)
- Forskere
- Hans Stifoss-Hanssen

Prosjekter

- Avsluttede prosjekter
- Prosjekter
- Medlemsundersøkelsen

Arrangementer & conferences

- KIFO 10 år
- Eksterne arrangement
- Research Course
- KIFO-seminar

Publikasjoner

- Publikasjoner
- KIFO Perspektiv
- KIFO Rapport
- KIFO Notat
- Mal for KIFOs publikasjoner
- Andre utgivelser
- Utgivelse av avhandlinger
- KIFO Perspektiv nr. 13
- KIFO Rapport nr. 25
- KIFO Rapport nr. 10
- KIFO Rapport nr. 9
- KIFO Rapport nr. 8
- KIFO Rapport nr. 7
- KIFO Rapport nr. 6
- KIFO Rapport nr. 5
- KIFO Rapport nr. 4
- KIFO Rapport nr. 3
- KIFO Rapport nr. 2
- KIFO Rapport nr. 1
- Nordic Journal of Religion and Society
- NJRS Content

KIFO - forskning på kirke, religion og livssyn i samfunnet

Årsmelding 2001

Profil

Formål

Stiftelsen Kirkeforskning har som formål

- å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet
- å drive utrednings- og utviklingsarbeid i dette fagområdet
- å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne, til menighetene, til samfunnet og den offentlige debatt.

KIFO ble opprettet i 1993 av Kirkerådet på vegne av Kirkemøtet i Den norske kirke. KIFO er organisert som et forskningssted med egne forskere og som et nettverk av samarbeidsinstitusjoner. Virksomheten omfatter i første rekke empirisk, men også historisk og systematisk kirke- og religionsforskning. Tilnærmingen til feltet er fler- og tverrfaglig. Oppgavene omfatter grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid.

Faget

Fra en side sett handler «kirkeforskning» om forskning på Den norske kirke i nåtiden. Bakgrunnen for etableringen av KIFO var å kaste lys over kirkens rolle og funksjon i samfunnet og i folks liv og hvordan samfunnet, enkeltpersoner og grupper innvirker på kirken. Forskningsfeltet er interaksjonen mellom kirke, samfunn og folk. Tenkningen er at kunnskap om alt som rører seg i samfunnet og i folks liv, er av betydning for kirken om den skal kunne bli det den vil være, en åpen og inkluderende, og samtidig bekjennende og misjonerende folkekirke.

Derfor kan ikke feltet «kirkeforskning» avgrensnes til det som direkte går på Den norske kirke. Kirken er vevet inn i en større kontekst. Den er én religionsinstitusjon blant andre. Andre religioners inntreden på arenaen viser en tiltagende religiøs pluralisme, og kristendommen er blitt én religion blant flere. Rekken av kristne trossamfunn demonstrerer en kristen-konfesjonell pluralisme. Sekulære livssynsamfunn er kommet for å bli. Folkereligjøsiteten er trolig like mangfoldig og sammensatt nå som i tidligere tider.

KIFO er et forskningssted der en programmatisk tar i bruk ulike faglige perspektiver og lar disse brytes mot hverandre. Det er nettopp institusjonens særpreget at utforskningen av «kirke, religion og livssyn i samfunnet» skjer ut fra en flerfaglig tilnærming og gjennom et samvirke mellom ulike fag.

I KIFOs sammenheng betraktes imidlertid ikke «kirkeforskning» som en teologisk disiplin, men som et eget, selvstendig forskningsfelt.

Betraktningsrammer

Perspektiv på teologi og kirkeforskning

Forskningsfeltet har flere felles flater med praktisk teologi, kirkehistorie og systematisk teologi.

Generelt sett har fagarbeidet teologi to poler. På den ene siden granskes normative tekster og deres virkningshistorie. På den andre siden fokuseres den konteksten som budskapet til enhver tid formuleres inn i. Det felles mål er å fortolke tekstene for vår tid, i håp om at kristentroen kan fungere som grunnlag for livstolkning og livsutfoldelse.

Utviklingen av en kontekstuell teologi forutsetter at en forholder seg til menneskers erfarte virkelighet. I fagarbeidet teologi er en derfor henvist til også å trekke veksler på andre vitenskapers kunnskap. Motsatt kan teologer spille inn til forskersamfunnet problemstillinger og tolkningsmodeller som kan åpne blikket for hva som rører seg i feltet «kirke, religion og livssyn».

Perspektiv på religiøsitet/religion

Sett i kultur- og samfunnsvitenskapenes nedenfraperspektiv framstår religiøsiteten som et allment

- NJRS Notice to Contributors
- NJRS mal for utgivelse
- KIFO Rapport nr. 27
- Den norske kirke i tall 2002
- Den norske kirke i tall 2001
- Den norske kirke i tall 2000
- Den norske kirke i tall 1999
- Den norske kirke i tall 1998
- Den norske kirke i tall 1997
- NJRS List of Contributors
- Tallenes tale
- KIFO Rapport nr. 26
- KIFO Rapport nr. 24
- KIFO Rapport nr. 23
- KIFO Rapport nr. 22
- KIFO Rapport nr. 21
- KIFO Rapport nr. 20
- KIFO Rapport nr. 19
- KIFO Rapport nr. 18
- KIFO Rapport nr. 17
- KIFO Rapport nr. 16
- KIFO Rapport nr. 15
- KIFO Rapport nr. 13
- KIFO Rapport nr. 14
- KIFO Rapport nr. 12
- KIFO Rapport nr. 11
- KIFO Perspektiv nr. 14
- KIFO Perspektiv nr. 12
- KIFO Perspektiv nr. 11
- KIFO Perspektiv nr. 10
- KIFO Perspektiv nr. 9
- KIFO Perspektiv nr. 8
- KIFO Perspektiv nr. 7
- KIFO Perspektiv nr. 6
- KIFO Perspektiv nr. 5
- KIFO Perspektiv nr. 4
- KIFO Perspektiv nr. 3
- KIFO Perspektiv nr. 2
- KIFO Perspektiv nr. 1

Om KIFO

- Årsmelding 2004
- Årsmelding 2001
- Årsmelding 2000
- Årsmelding 1999
- Hovedsamarbeidspartnere
- Styret
- Vedtekter
- Årsmelding 2003
- Strategiplan
- Om KIFO
- Årsmelding 2002

Info in English

fenomen. Mennesket søker til alle tider og alle steder å komme til rette med de eksistensielle spørsmålene livet aktualiserer. Religjøsiteten handler om hva det er å være og å leve som menneske. Religion er religjøsitetens sosiale form og har som anliggende å gi grunnleggende livstolkning.

Religion handler om menneskets forhold til det hinsidige. Religion dreier seg også om forholdet til det dennesidige. Religion ligger til grunn for grunnverdier og livsstil og handler om mening og meningsløshet, Gud eller ikke, det ondes problem, om fortolkning av livet og av døden, om rett og galt, sant og falskt.

I vår tid preges samfunnet samtidig av at sekulært baserte livstolkninger gjør seg gjeldende i økende grad.

Økonomi

KIFO har siden starten blitt finansiert ved grunnbevilgning fra Opplysningsvesenets Fond Denne er ment å dekke lønnsmidler til de faste stillingene samt driftsmidler i en viss størrelsesorden. I 2001 ble grunnbevilgningen satt til kr. 3 550 000. Dette var kr. 235 000 mindre enn budsjettet. Styret vedtok i juni et revidert budsjett med vesentlige innstramminger på utgiftssiden. KIFO har imidlertid fått større inntekter fra oppdrag og salg av tjenester i 2001 enn budsjettet. En hentet inn ca. kr 950 000 fra oppdragsforskning og ytterligere ca. kr. 115 000 fra boksalg, salg av tjenester etc. De samlede inntektene var kr. 4 618 777. Resultatregnskapet viser et overskudd på kr. 32 956. Dette skyldes et samvirke av stram økonomistyring og det forholdet at Kirkerådet i 2001 dels har innløst sine forpliktelser ved direkte pengeoverføring.

Utenom dette har de fleste samarbeidspartene ytt 0,5 forskerårsverk hver – i form av forskningsinnsats øremerket KIFO-samarbeidet.

KIFO i 2001

Året 2001 representerer en milepæl i KIFOs historie. Til og med dette året har institusjonen fått en grunnbevilgning i form av tilskudd fra Opplysningsvesenets Fond. Stortingets drøfting av Den norske kirkes økonomi (Børs og katedral) og KUF-komiteéns uttalelser om KIFO, har resultert i at KIFO fra 1.1.2002 er inne på statsbudsjettet med en grunnbevilgning. At dette skulle bli en realitet har vært målet for KIFO fra starten av. Utgangspunktet for bevilgningen over statsbudsjettet ligger noe lavere enn det som det ble lagt opp til i KIFOs budsjettforslag til KUF. Forslaget lå på drøyt kr. 4,2 mill., mens statsbudsjettet kommer ut med kr. 3 850 000 for 2002.

Den faste staben har bestått av fem forskere pluss kontorleder og daglig leder. Forskergruppen har til sammen stor faglig bredde og høy kompetanse og dekker fagområder og disipliner som sosiologi, sosialøkonomi, religions- og organisasjonssosiologi, systematisk og praktisk teologi og religionspedagogikk. Denne bredden gjør KIFO til en spesiell institusjon i norsk religionsforskning.

1. november sluttet dr.theol. Harald Hegstad i KIFO for å tre inn i stillingen som professor i praktisk teologi ved Menighetsfakultetet. Hegstad etterfølges 1.1.2002 av dr.theol. Ulla Schmidt. Dette innebærer at staben tilføres høy kompetanse i etikk.

KIFOs kompetanse opprettholdes ikke bare av den faste staben men også av de forskere som hovedsamarbeidspartene setter inn som KIFO-forskere. Nettverket består av 11 hovedsamarbeidsparter. Disse har i 2001 satt inn 13 forskere i større og mindre stillingsdeler.

Alt dette bidrar til at KIFO er et forskningsmiljø preget av fler- og tverrfaglighet og samarbeid over fag- og institusjonsgrensene. Dette særpreget kan videreutvikles. Potensialet gjelder særlig utvikling av flerfaglige prosjekter som organiseres tverrinstitusjonelt.

To av de forskerne som har vært tilknyttet KIFO, har i løpet av året disputert for doktorgraden (IKOs Erling Birkedal for dr.art. og DMMHs Sturla Sagberg for dr.theol.).

To av de faste forskerne hadde våren 2001 forlagt arbeidsplassen til USA: Inger Furseth har vært knyttet til Department of Religious Studies, University of California at Santa Barbara, mens Harald Hegstad har hatt sitt forskningsopphold ved Luther Seminary, St Paul. Slike opphold bidrar til å sette KIFO på kartet internasjonalt, og åpner for nye og utfordrende samarbeidsmuligheter.

Virksomheten har vært preget av stor innsats. Innenfor rammene av programområdet «Presten i norsk kirke- og samfunnsliv», ledet av Morten Huse, er det utviklet flere prosjekter som fokuserer på ulike sider ved presterollen. Programmet står for størstedelen av volumet på oppdragsforskningssiden, og representerer dessuten et nybrottsarbeid i norsk sammenheng. Flere av prosjektene har resultert i samarbeid mellom forskere og praktikere med forskjellig institusjonell basis. Gjennom engasjementet i Academy of Management bidrar dessuten Huse til å føre norsk forskning på ledelse i kirken inn på den internasjonale arena og i miljøer der en tradisjonelt ikke har beskjeftiget seg med kirke og samfunn som forskningsfelt.

Inger Furseth har fortsatt hatt hovedansvaret for analyse av det intervjumaterialet som – i samarbeid med DIAFORSK – ble samlet inn 1999 i prosjektet Livsfortellinger og tro (Life stories and Worldviews). Prosjektet har vakt interesse både nasjonalt og internasjonalt gjennom sin kombinasjon av kvalitativ og en kvantitativ tilnærming til personlig livssyn og religion. Det tas sikte på å ferdigstille en større engelskspråklig bokutgivelse fra prosjektet i 2002. Foruten Inger Furseth trekker også Ulla

- About KIFO
- Contact info

Aktuelt

- Nyheter
- Aktiviteter
- Abonnér
- Fotoalbum

Schmidt og Pål Ketil Botvar veksler på dette materialet.

Det legges vekt på å etablere og vedlikeholde kontakt med andre institusjoner og med personer som driver forskning i fagfeltet. Samarbeidet med Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste er grunnleggende. Dette omfatter ikke bare Kirke databasen. Det arbeides med å utvide tilgjengeligheten til og bruken av statistikk om Den norske kirkes virksomhet. Bl.a. har en begynt arbeidet med å utvikle en slags kirkelig monitor med sikte på en kommentert utgave av kirkestatistikken. Her er en enda på forsøksstadiet. Målet er å gjøre Kirke databasen anvendelig også på regionalt og lokalt nivå ved å legge opp til sammenkoblinger med andre databaser, som bl.a. presenterer økonomi- og stillingsdata. Arbeidet har fått særlig aktualitet gjennom Statistisk sentralbyrås arbeid med KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering). Her vil det bli koplinger i årene som kommer.

Flere av de prosjektene som har vært i arbeid i 2001, er avsluttet i løpet av året. Det gjelder: Exiting Clergy (Morten Huse og Cathrine Hansen). Prosjektet har bl.a. resultert i [KIFO Rapport nr. 13](#): Lærdommer utenfra.

Misjonerende menigheter (Harald Hegstad og Tore Laugerud). Prosjektet har bl.a. resultert i [KIFO Rapport nr. 16](#) Brennende hjerter eller misjonerende menigheter (kommer januar 2002).

Muslimske minoriteters rettigheter i statlige institusjoner – i fengsler og i forsvaret (Inger Furseth). Prosjektet har bl.a. resultert i [KIFO Rapport nr. 15](#): Muslims in Norwegian Prisons and the Defence.

Prosjektet Social and Religious Movements in Norway, 1780–1905 (Inger Furseth) har endt opp med revidert og forkortet utgave av doktoravhandling; utgis i USA på The Edwin Mellen Press 2002.

Tro uten tilhørighet og tilhørighet uten tro (Pål Ketil Botvar). Prosjektet har bl.a. resultert i flere artikler, bl.a. i J.-O. Henriksen og O. Krogseth (red.): Pluralisme og identitet.

Arbeidsmiljø for kirkelig ansatte (Magnar Hjertenæs, Høgskulen i Volda). Prosjektet har bl.a. resultert i en rapport til Møre bispedømmeråd. Bearbeides videre med sikte på annen utgivelse.

Bedehusfolket. Ein studie av bedehuskultur i tre bygder på 1980- og 1990-talet (Olaf Aagedal, Diakonhjemmets høgskolesenter). Prosjektet har resultert i innlevering av avhandling for dr.philos.-graden. Trykket som [KIFO Perspektiv nr. 12](#).

Autentisitet og profesjonalitet. Ethiske perspektiver på kristendomsformidling i barnehagen (Sturla Sagberg, Dronning Mauds Minne). Prosjektet har resultert avhandling for dr.theol.-graden (disputas 08. 12.01); trykket som [KIFO Perspektiv nr. 11](#): Autentisitet og undring.

Det er ikke vært noen aktivitet i 2001 på prosjektet: Ungdomskulturen og det kirkelige ungdomsarbeidet (Høgskulen i Volda). Prosjektet Barnet i kirkens teologi og praksis (Misjonshøgskolen) har av ulike grunner hatt redusert framdrift. Arbeidet med Barns livsspørsmål i møte med KRL-undervisningen (Norsk lærerakademi) har fått et avbrekk h. 2001–v. 2002 (svangerskapspermisjon).

De øvrige prosjektene fortsetter inn i 2002. I tillegg er det utviklet nye prosjekter (se listen over prosjekter).

Noen av de prosjektene som det vises til i det følgende, er ikke rene KIFO-tiltak. Som en konsekvens av samarbeidsmodellen vil enkelte forskere arbeide med samme prosjekt både innenfor KIFO-delen og som del av arbeidet ved moderinstitusjonen.

Forskningsområder

I det følgende presenteres de KIFO-prosjektene som det har vært arbeidet med i 2002. De enkelte prosjektene er knyttet opp mot ett av seks satsningsområder: 1. Kirkestatistikk; 2. Kirkeorganisasjonen; 3. Folks religiøsitet; 4. Religion blant barn og unge; 5. Historiske studier; 6. Systematiske studier. For å sette virksomheten i sammenheng vises det under hvert område til tidligere KIFO-publikasjoner innenfor det aktuelle området.

Kirkestatistikk

Siden 1994 har KIFO samarbeidet nært med Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste NSD om oppbyggingen av NSDs Kirke database. Målet er at basen skal tjene forskningens behov for størst mulig tilfang av ulike data som kan bidra til å kaste lys over Den norske kirke og kirkens virksomhet, økonomi og personellmessige situasjon. Samtidig er det et mål å gi forvaltningen slike data som er nødvendige for planlegging og dokumentasjon.

De data som tilrettelegges i basen, baserer seg på de oppgavene som hvert år innrapporteres fra Den norske kirkes sokn om virksomheten lokalt. I kirke databasen aggregeres soknedata til kommunenivået og legges inn i NSDs Kommunedatabase. Kirke databasen inneholder data fra årene 1980 og 1990 og fortløpende registreringer fra 1994 av.

Prosjekter i arbeid 2001

Pål Ketil Botvar: Kirkestatistikk 1

Mål og problemstilling: Å bidra til utvikling av kirkestatistikken i retning en monitor-rapport. Å utvikle organisering, finansiering og analysering av kirkerelatert statistikk. Framdrift 2001: Kartlegging av aktuelle datakilder og organiseringsmuligheter. Samarbeid med NSD om utvikling av en kirkemonitor. Påbegynt utredning av Kirkelig monitor.

Ferdigstilling: Kontinuerlig prosjekt.

Ole Gunnar Winsnes: Kirkestatistikk 2

Mål og problemstilling: Å samarbeide med NSD og Kirkerådet om utvikling og vedlikehold av NSDs Kirkedatabase. Å analysere tendenser i den kirkelige årsstatistikken, 1990–2000. Framdrift 2001: Artikkel i [Tallenes tale 2000](#) om status for Den norske kirke ved århundreskiftet.

Ferdigstilling: Kontinuerlig prosjekt.

Ole Gunnar Winsnes: Den norske kirke i tall

Mål og problemstilling: Å videreutvikle Den norske kirke i tall til en kirkemonitor, en kommentert utgave av kirkestatistikken. Å redigere 2000-utgaven av Den norske kirke i tall. Å analysere og drøfte tendenser i den kirkelige årsstatistikken, [årgang 1999](#). Framdrift 2001: Redaksjon av 2000-utgaven.

Artikler med analyse av 1999-tallene, påbegynt.

Ferdigstilling: 2002 (forsøksutgave).

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

O.G. Winsnes (red): [Tallenes tale. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 3 \(1996\)](#)

O.G. Winsnes (red): [Tallenes tale 1997. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 5 \(1997\)](#)

O.G. Winsnes (red): [Tallenes tale 1998. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 9 \(1998\)](#)

O.G. Winsnes o.a. (red): [Den norske kirke i tall 1997](#). Oversikt over Den norske kirkes virksomhet på kommunenivå, utg. 1999.

O.G. Winsnes (red): [Tallenes tale 1999. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 12 \(1999\)](#)

O.G. Winsnes o.a. (red.): [Den norske kirke i tall 1998](#). Oversikt over Den norske kirkes virksomhet på kommunenivå, utg. 2000.

O.G. Winsnes (red): [Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 14 \(2001\)](#)

Kirkeorganisasjonen

Forskning på Den norske kirke ut fra organisasjonsfaglige og sosiologiske perspektiver er ett av KIFOs viktigste satsningsområder. Også i 2001 har det såkalte presteprogrammet (se nedenfor) hatt en sentral plass innenfor dette fagområdet. Men også andre av de prosjektene som er i gang, hører hjemme her.

Programområdet: «Presten i norsk kirke- og samfunnsliv»

KIFO etablerte i 1999 et programområde, av tre års varighet, der søkelyset settes på presten i folkekirken. Under dette programmet har en i 2001 prioritert forskning på endring av presterollen, og dessuten studert forsøkene med nyorganisering av prestedtjenesten. Forskningsprogrammet er tverrinstitusjonelt og samfinansieres av KUF og KIFO. KUF delfinansierer enkelte delprosjekter.

Programansvarlig er Morten Huse

Prosjekter under presteprogrammet 2001

Morten Huse og Cathrine Hansen: «Exiting Clergy»

Mål og problemstilling: Å få kunnskap om presterollen fra prester som ikke arbeider som menighetsprester. Å få et alternativ inntak til å forstå presters arbeidsforhold i og utenfor menighetstjeneste. Å belyse hvorfor enkelte prester slutter i vanlig prestedtjeneste. Framdrift 2001: Avsluttet med bokutgivelse: [KIFO Rapport nr. 13](#). Artikkel i *Tro & Tanke* 6/2001.

Ferdigstilling: 2001 (KIFO Rapport).

Morten Huse og Cathrine Hansen: Nyorganisering av prestedtjenesten

Mål og problemstilling: Å evaluere forsøkene med nyorganisering av prestedtjenesten i et utvalg prostier. På grunnlag av innhenting av data fra forsøkene (prosjekt-, resultat- og prosessevaluering) å vurdere alternative ledelsesprinsipper for prestedtjenesten. Framdrift 2001: Halvveis. Ferdigstilling av manus for publisering som [KIFO Rapport nr. 17](#). Kommer 2002.

Ferdigstilling: 2003 (KIFO Rapport).

Morten Huse og Cathrine Hansen: Fremtidbilder om presterollen

Mål og problemstilling: På grunnlag av resultater fra forskningsprogrammet om presten supplert med materiale fra samtaler om framtidens presterolle å utvikle scenarier for prestedtjenesten. Å bidra til at søkelyset settes på spørsmål om prestedtjenestens framtid. Framdrift 2001: Finansiering. Utskriving av intervjuer og gruppesamtaler.

Ferdigstilling: 2002 (bok).

Morten Huse og Cathrine Hansen: Forskning om presterollen

Mål og problemstilling: Å skape en møteplass for å fremme «presteforskning». Arrangere seminarer og formidle resultater fra aktuell presteforskning. Framdrift 2001: Arrangert to seminarer om aktuell presteforskning. Arbeid med redigering av bok, artikkelsamling, planlagt utgitt 2002.

Ferdigstilling: 2002.

Morten Huse og Cathrine Hansen: Presterollen i endring

Mål og problemstilling: Å sammenfatte forskningsprogrammet om presten. Å bidra til utdypet forståelse av presterollen. Framdrift 2001: Koordinering av program. Utvikling av enkeltdele. Ferdigstilling: 2003 (KIFO Perspektiv).

Andre prosjekter i arbeid 2001

Harald Hegstad og Tore Laugerud (Kirkerådet): Misjonerende menigheter

Mål og problemstilling: En undersøkelse av holdninger og engasjement i forhold til ytre misjon i Den norske kirke med henblikk på å gi Kirkerådet og dets samarbeidende misjonsorganisasjoner dokumentert kunnskap om feltet. Undersøke hvilken rolle engasjementet for ytre misjon spiller i den selvforståelse og den virksomhet som preger lokalmenigheter. På grunnlag av casestudier: undersøke endringsprosesser som er på gang. Framdrift 2001: Slutføring av rapport. Ferdigstilling av bokmanus, [KIFO Rapport nr. 16](#).

Ferdigstilling: 2002 (rapport).

Magnar Hjertenæs (Høgskulen i Volda): Arbeidsmiljø for kirkelig ansatte

Mål og problemstilling: Å framskaffe kunnskap om faktorer som konstituerer gode arbeidsmiljø for kirkelig ansatte. Å analysere et intervjumateriale om problemområdene: fysisk arbeidsmiljø, organiseringa av arbeidet, det sosiale arbeidsmiljøet, arbeidsmiljøet som læringsmiljø, arbeidsmiljøet som kirkelig fellesskap. Sted: Møre bispedømme, intervjuer, spørreskjema. Framdrift 2001: Ny gjennomgang av manus med henblikk på publisering.

Ferdigstilling: 2002 (rapport).

Cathrine Hansen: Evaluering: Jubileum 2000

Mål og problemstilling: Å evaluere markeringen av Jubileum 2000. Hvilke faktorer har påvirket og eventuelt skapt aktivitet i lokalsamfunnene? Har Jubileum 2000 nådd sine mål mht «å markere Kristus» og «å skape økt økumenisk samarbeid»? Framdrift 2001: Oppstart og gjennomføring. Artikkel til [Tallenes tale 2001](#) samt rapport til Norges kristne råd.

Ferdigstilling: 2002 (rapport).

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

Helge Hernes: [«...og lærer dem...» Situasjonsrapport om dåpsopplæringen i Den norske kirke, KIFO Rapport nr. 1 \(1996\)](#)

Ida Marie Høeg: [Oppmerksomhet, identitet og fellesskap. Evaluering av arbeidsveilederutdannelsen i Den norske kirke, KIFO Rapport nr. 2 \(1996\)](#)

Einar Vetvik og Torunn Omland: [Kirkeerfaring med kirkeasyl, KIFO Rapport nr. 4 \(1997\)](#)

Ida Marie Høeg: [Rom i herberget? Kvinnelige menighetsprester på arbeidsmarkedet i Den norske kirke, KIFO Rapport nr. 6 \(1998\)](#)

Harald Askeland: [Ledere og lederroller. Om ledelse og lederroller i den lokale kirke, KIFO Rapport nr. 7 \(1998\)](#)

Morten Huse: [Prosten. Ansvar, arbeidssituasjon og ledelse, KIFO Rapport nr. 10 \(1998\)](#)

Harald Askeland: [Reform av den lokale kirke – kontekst, prosess, utfall, KIFO Perspektiv nr. 6 \(2000\)](#)

Morten Huse (red.): *Prest og ledelse*, Verbum forlag (2000)

Cathrine Hansen og Morten Huse: [Lærdommer utenfra. En studie av prester som ikke er i menighetstjeneste, KIFO Rapport nr. 13 \(2001\)](#)

Folks religiøsitet

Den viten vi har om religiøsitet og religion i Norge, baserer seg i stor grad på surveymateriale. Denne type data gir lite informasjon om de(n) måten(e) individer konstruerer sitt symbolske univers på. Generelt sett blir surveys for fragmentariske om de blir stående alene som kilde(r) til kunnskap om religiøst liv. KIFO har fra 1999 arbeidet med å skaffe fram og tilrettelegge et datamateriale som krever kvalitative analyser, og som kan komplettere surveymaterialet. Det arbeides med å analysere dette intervjuet materialet.

Samtidig har en i KIFO fortsatt å legge vekt på gjennomføring og analyser av kvantitative undersøkelser i feltet. I 2000 ble det gjennomført en større survey-undersøkelse blant medlemmer av Den norske kirke. Data fra medlemsundersøkelsen danner grunnlag for flere større og mindre studier i 2001, og vil bli videre analysert i årene som kommer.

KIFO trekker inn en rekke andre undersøkelser og datakilder under dette satsningsområdet. En benytter både data som egner seg for kvantitativ analyse og materiale som krever kvalitativ analyse i forsøkene på å kaste lys over folks religiøsitet og religionens og livssynets plass og funksjon i folks liv.

Prosjekter i arbeid 2001

Ida Marie Høeg: Folk i møte med folkekirken, «Medlemsundersøkelsen»

Mål og problemstilling: Å undersøke hvordan et utvalg av Den norske kirkes medlemmer ser på kirkens betydning ved livsoverganger og på sine erfaringer med kirken. Hvordan vurderer kirkemedlemmene sine erfaringer med kirken? Hvordan forstår de kirkens tjenester? Hva ved kirken

oppleves meningsfullt Hvilken tilknytning har medlemmene til kirken? Hvordan forstår de medlemskapet? Opplevs kirke og religion å ha identitetsbindende kraft? Hvilke oppfatninger har medlemmene av statskirkeordningen? Hvordan forstår de ordningen? Hvilket syn har de på finansiering av kirken? Framdrift 2001: 3 artikler i fagtidsskrifter. Diverse foredrag og presentasjoner. Foreløpig ferdigstilling: 2002.

Inger Furseth: Life Stories and Worldviews

Mål og problemstilling: På grunnlag av et kvantitativt (NSDs Religion 1998, tillegg) og et kvalitativt (KIFO og DIAFORSK: 72 livsfortellingsintervjuer 1999) materiale: analyse av livssyn som finnes i den norske befolkningen. Å studere sammenhenger mellom personers livsløp og deres narrative fortolkninger av sine liv. Å utforske et antall respondenters livssyn og biografi ut fra deres svar på en intervjuguide i lys av et perspektiv som tolker livsfortellinger både som livsløp og som konstruksjon av selvet og identiteten. Å etablere forbindelse mellom individers handlinger og refleksjoner med de strukturelle og historiske betingelser som livene er levd under. Framdrift 2001: 2 papers fra prosjektet. Arbeid med bokmanus. Ferdigstilling: 2002 (bokmanus).

Inger Furseth: Muslimske minoriteters rettigheter i statlige institusjoner – i fengsler og i forsvaret

Mål og problemstilling: Å fokusere på muslimske minoriteters religiøse rettigheter i to norske statlige institusjoner (NFR-støttet). Å undersøke hvilke formelle rettigheter muslimer har innenfor institusjonene, og hvordan disse søkes praktisert. Undersøkelsen baseres på offentlige dokumenter og intervjuer med fengselsprester og feltprester. Parallell undersøkelse: D. Joly og J.A. Beckford, University of Warwick. Framdrift 2001: Ferdigstilt rapport, som [KIFO Rapport nr. 15](#).

Pål Ketil Botvar: Religiøsitet og miljøengasjement

Mål og problemstilling: Å finne sammenhenger mellom ulike former for religiøsitet og ulike former for miljøengasjement. Å diskutere teoretiske implikasjoner og Den norske kirkes og de kirkeaktives innflytelse på miljøbevisstheten. Å undersøke om det har skjedd vesentlige endringer i nordmenns forhold til miljøvern i løpet av 1990-tallet. Er tidligere påviste koplinger mellom religion og miljøvern fortsatt gyldige eller trengs det nye perspektiver? Framdrift 2001: Analyser av norske, tyske og amerikanske data fra NSDs miljøundersøkelse 2001 Sammenlikning med tilsvarende data fra 1993. På oppdrag fra Kirkerådet: Rapport til Kirkemøtet 2001 om «kirkefolkets forhold til miljøutfordringene». Ferdigstilling: 2002/3.

Pål Ketil Botvar: Tro uten tilhørighet og tilhørighet uten tro

Mål og problemstilling: Å analysere materiale fra den nordiske RAMP-undersøkelsen med tanke på å undersøke hvordan ulike tilknytningsforhold til kirke og kristen tro spiller inn på religiøse og moralske holdninger og oppfatninger. Framdrift 2001: 2 artikler om temaet; én i O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2000](#), og én i J.-O. Henriksen og O. Krogseth (red.): Pluralisme og identitet. Materialet er anvendt i én artikkel som kommer 2002 i O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2001](#). Ferdigstilling: 2001 (div. artikler).

Pål Ketil Botvar og Jorun Lunestad (Diakonhjemmets høgskolesenter): New Age på norsk

Mål og problemstilling: Å gjennomføre en empirisk undersøkelse av kjernen av det norske New Age-miljøet med tanke på deres sosiale bakgrunn, deres rekruttering og religiøse og moralske holdninger. Å undersøke hvem og hva er New Age i norsk sammenheng, og hvordan vil denne bevegelsen kunne påvirke samfunn og kirke? Framdrift 2001: Tilrettelegging av relevant litteratur. Klargjøring av disposisjon. Analyser og utskrivning pågår. Artikkel i [Tallenes tale 2000](#) (Lunestad). Div. seminarer og konferanser. Ferdigstilling: 2002 (KIFO Rapport).

Pål Ketil Botvar: Ny religion og nye politiske saker

Mål og problemstilling: Utforming av doktorgradsprosjekt med sikte på støtte fra NFR. Å gjennomføre en analyse av sammenhenger mellom religiøs og politisk orientering i den norske befolkningen gjennom de siste 20 årene, og på denne bakgrunnen diskutere valgforskningsprogrammets funn og opplegg. Framdrift 2001: Oppstart 2001. Utarbeide prosjektbeskrivelse; søknad NFR og doktorgradsprogram ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Ferdigstilling: 2005/6 (avhandling).

Ulla Schmidt (Det teologiske Menighetsfakultet): Etisk tenkning og dødshjelp. En empirisk analyse av etisk tenkning med henblikk om eutanasi og dødshjelp

Mål og problemstilling: Beskrive og analysere etisk tenkning i tilknytning til eutanasi og dødshjelp, med utgangspunkt i ulike typer empirisk materiale (surveys og dybdeintervjuer). Undersøke hvordan folk (utvalg: ca. 20 informanter) tenker om spørsmålet knyttet til dødshjelp, hvilke holdninger de uttrykker, og hvilke verdier, prinsipper, idealer som ligger under disse holdningene. Analysere de former den etiske tenkning følger når folk reflekterer på dette området. Å gjennomføre en normativ diskusjon av de perspektiver og problemer som opparbeides gjennom analyser av det empiriske materialet. Framdrift 2001: Bearbeidelse og analyse av intervjumaterialet. Utskriving av analyser. Planlagt i alt 7 kap.: tilnærmet ferdigstilling kap 1–2; bearbeidet utkast 3–4, så vidt påbegynt kap 5, på god vei med 6–7. Framlegg på seminarer/konferanser. Ferdigstilling: 2002 (monografi).

Olaf Aagedal (Diakonhjemmets høgskolesenter): Bedehusfolket

Mål og problemstilling: Å ferdigstille doktoravhandling om bedehuskulturen. Å analysere moderne bedehuskultur basert på feltarbeid i tre lokalsamfunn (bygder) på 1980-tallet, med gjenbesøk på 1990-tallet. Framdrift 2001: Ferdigstilling av manus, innlevering. Div. foredrag, presentasjoner. Ferdigstilling: 2001 ([avhandling](#)).

Ida Marie Høeg: «Velkommen til oss». En studie i livstolkning og overgangsritualer hos nylig etablerte foreldre

Mål og problemstilling: Gjennom dybdeintervjuer med 15 par å studere på hvilke måter erfaringer med og fortolkning av dåp og navnefest integreres i nylig etablerte foreldres livstolkning. Å undersøke hvordan graviditet, fødsel og dette å bli mor og far får betydning i foreldres meningsunivers. Å undersøke hvordan foreldre går fram når de tar beslutninger om valg av dåp/navnefest. Framdrift 2001: Utvikling av prosjektbeskrivelse. Søknader til NFR og til dr.gradsprogram ved Universitetet i Oslo.

Ferdigstilling: 2006 (avhandling).

Ida Marie Høeg: Tonsen kirke. Brukerundersøkelse blant menighetens medlemmer

Mål og problemstilling: Å studere strukturelle endringer i Tonsen menighet med sikte på å bidra til menighetens strategitenkning. Å gjennomføre en spørreskjema-undersøkelse for å kartlegge ulike gruppers forventninger til kirken og deres opplevelse av tilhørighet til Tonsen kirke. Framdrift 2001: Utvikling av prosjektbeskrivelse, spørreskjema, teorigrunnlag. Ferdigstilling: 2002 (rapport).

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

Harald Hegstad: [Folkekirke og trosfellesskap. Et kirkesosiologisk og ekklesiologisk grunnproblem belyst gjennom en undersøkelse av tre norske lokalmenigheter](#), KIFO Perspektiv nr. 1 (1996)

Pål Ketil Botvar: [Gud og grønne skoger. En empirisk studie av forholdet mellom religion og miljøvern](#), KIFO Rapport nr. 8 (1998)

Hege Kristin Ringnes: [Når terskelen ikke er for høy. Gudstjeneste- og nattverddeltagelse i Den norske kirke på høytids- og helligdager](#), KIFO Rapport nr. 11 (1999)

Ida Marie Høeg, Harald Hegstad, Ole Gunnar Winsnes: [Folkekirke 2000. En spørreundersøkelse blant medlemmer av Den norske kirke](#), KIFO (2000)

Religion blant barn og unge

Religiøs sosialisering spiller i en sentral rolle i alle samfunn. Slik formidler hver generasjon til neste sine grunnleggende innsikter mht. tro og livstolkning, verdivalg og livsstil.

Institusjoner som Den norske kirke, skolen og familien spiller sentrale roller i den religiøse sosialiseringa. KIFO bidrar til å framskaffe empiri om hvordan disse institusjonene fungerer som sosialiseringssagenter, om deres relative innflytelse, om det innholdsmessige og praksis, og om barns og unges erfaringer i feltet religiøsitet/religion.

Prosjekter i arbeid 2001

Kristin Lorentzen (Institutt for Kristen Oppseding): Pedagogisk utviklingsarbeid innen kirkens dåpsopplæring

Mål og problemstilling: Å undersøke hvilke forhold som har betydning for om menigheter lykkes eller ikke med dåpsskole for 6-åringer. Å innhente informasjon fra fem menigheter: ansatte, frivillige og foreldre til barn som har deltatt/deltar i dåpsskolen. Framdrift 2001: Fullført datainnsamling, utskrivning av intervjumateriale. Papers på diverse seminarer. Førsteutkast manus.

Ferdigstilling: 2002 ([rapport](#)).

Sturla Sagberg (Dronning Mauds Minne): Autentisitet og profesjonalitet. Etske perspektiver på kristendomsformidling i barnehagen

Mål og problemstilling: Å gi et bidrag til en etikk for formidling som omfatter kristendommens plass i barnehagen. Å undersøke hvordan en kristendomsformidling i barnehagen kan legitimeres og forankres institusjonsetisk og individualetisk. Framdrift 2001: Ferdigstilling av manus. Disputas.

Ferdigstilling: 2001 (avhandling, [KIFO Perspektiv nr. 11](#))

Ruth Ingrid Skoglund (Norsk Lærerakademi): Barns livsspørsmål i møte med KRL-undervisningen

Mål og problemstilling: Å undersøke hvordan elever og lærer samhandler omkring livsspørsmålene i KRL-faget. Å undersøke hva slags livsspørsmål som kommer til uttrykk i KRL-undervisningen og i klassefellesskapet. Å undersøke i hvilke situasjoner ulike livsspørsmål eventuelt kommer fram. Å undersøke hvordan samspillet mellom elevene, og mellom lærer og elever skjer mht. utvikling og utdyping av livsspørsmål. Framdrift 2001: Analyser av innsamlet materiale. Arbeid med avhandlingens manus. Permisjon h 2001. Ferdigstilling: 2002/3 (avhandling).

Thor Strandenæs (Misjonshøgskolen): Barnet i kirkens teologi og praksis. Barnet i kirkens gudstjenestefeiring i Norge og på Madagaskar

Mål og problemstilling: Undersøke barns rolle og medvirkning i norsk og gassisk gudstjenestefeiring. Undersøke hvordan de to lutherske kirkenes praksis forholder seg til deres teologiske selvforståelse. Drøfte funnene i relasjon til, og som grunnlag for en teologi om barnet. Framdrift 2001: forberede,

gjennomføre intervjuer med ansatte i Hundvåg menighet. 2 artikler, foredrag.
Ferdigstilling: 2004.

Jan Ove Ulstein (Høgskulen i Volda): Ungdomskulturen og det kirkelige ungdomsarbeidet
Mål og problemstilling: Å utvikle et programområde for forskning på det kristelige ungdomsarbeidet som både frivillige organisasjoner og kirkelige instanser driver, og der en fokuserer forholdet til den moderne ungdomskulturen. Å undersøke hvordan det kristelige ungdomsarbeidet har møtt, og hvordan møter og kan det møte, utfordringene fra den moderne ungdomskulturen. Framdrift 2001: Ingen.
Ferdigstilling: uavklart.

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

Paul Otto Brunstad: [Ungdom og livstolkning. En studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger](#), KIFO Perspektiv nr. 3 (1998)

Erling Birkedal: [Noen ganger tror jeg på Gud, men ...» En undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder](#), KIFO Perspektiv nr. 8 (2001)

Sturla Sagberg: [Autentisitet og undring. En drøfting av kristendommens plass i norsk barnehage i institusjonsetisk og personetisk perspektiv](#), KIFO Perspektiv nr. 11 (2001)

Erling Birkedal, Harald Hegstad, Geir Skeie (red.): [Forskning og fundering. Religion og religiøsitet i skole, kirke og samfunn](#). Festskrift til Ole Gunnar Winsnes, Tapir Akademisk Forlag (2000)

Historiske studier

I KIFOs forståelse inkluderer begrepet empirisk kirkeforskning også forskning på historisk materiale. Historiske data har ikke bare egenverdi for historieforskere, men kan også bidra til å utvide grunnlaget for å forstå det som skjer i nåtiden.

Prosjekter i arbeid 2001

Lilly-Anne Ø. Elgvin (Høgskolen i Finnmark): Lars Levi Læstadius' spiritualitet, slik den formidles gjennom hans forkynnelse og virke

Mål og problemstilling: Å forstå og beskrive Læstadius' spiritualitet. Å gjennomføre en systematisk-teologisk undersøkelse av Læstadius' skrifter med henblikk på å klargjøre a. hans kirke- og embetsyn og oppfatning av presten som åndelig leder, og b. Hans kristendomsforståelse og syn på det kristne livet. Å gjennomføre en homiletisk undersøkelse av Læstadius' skrifter med henblikk på å kaste lys over det egenartede ved Læstadius som predikant. Framdrift 2001: 10 vt i finsk språk (Høgskolen i Finnmark), 5 vt kyrkovetenskap (Universitetet i Uppsala). 2 framlegg på KIFO-seminar, div. foredrag og konferanser.
Ferdigstilling: 2005 (avhandling).

Inger Furseth: Social and Religious Movements in Norway, 1780–1905

Mål og problemstilling: Å bearbeide manus til doktoravhandling for utgivelse: The Edwin Mellen Press (2001). Å sammenlikne tre sosiale og to religiøse bevegelser i norsk historie i perioden 1780–1905 med henblikk på de organisasjonsmessige aspektene ved alle de fem bevegelsene. Å vise at arbeiderbevegelsens suksess dels kan forklares ved at den overtok organisasjonsmessige elementer som allerede fantes i de religiøse bevegelsene. Framdrift 2001: Ferdigstilling av revidert, engelskspråklig manus.
Ferdigstilling: 2001 (monografi: The Edwin Mellen Press).

Birger Løvlie (Høgskulen i Volda): Skotsk innflytelse på norsk kirkeliv

Mål og problemstilling: Å dokumentere innflytelse på Den norske kirke fra den presbyterianske kirke i Skottland i 1860–70-årene. Å undersøke hypotesen: Skotsk kirkeliv øvde på slutten av det 19. århundre en betydelig innflytelse på politisk liberale, lekmannsvennlige og reformivrige kretser i Den norske kirke. Denne innflytelsen gjelder særlig fromhetsliv og synet på kirkeordning. Framdrift 2001: Gjennomarbeiding av manus. Artikkel.
Ferdigstilling: 2002 ([KIFO Rapport](#)).

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

Bjørn Sandvik: [Det store nattverdfallet. En undersøkelse av avsperring og tilhørighet i Den norske kirke](#), KIFO Perspektiv nr. 2 (1998)

Aud V. Tønnessen: [«...et trygt og godt hjem for alle»? Kirkelederens kritikk av velferdsstaten etter 1945](#), KIFO Perspektiv nr. 7 (2000)

Systematiske studier

Analyser av empiriske og historiske data kan inngå i mer systematiske drøftinger av «kirke, religion og livssyn i samfunnet». Slike arbeider skjer gjerne ut fra fagspesifikke perspektiver, i systematisk teologi, religionsvitenskap og i de enkelte kultur- og samfunnsvitenskapene. I KIFO er det et mål at en i den systematiske drøfting og fortolkning av empiriske og historiske data, anvender ulike faglige perspektiver.

Prosjekter i arbeid 2001

Harald Hegstad: Sosiologi og ekklesiologi

Mål og problemstilling: Å gi en teoretisk og empirisk fundert sosiologisk beskrivelse av forholdet mellom kirkens karakter av folkekirke og av trosfellesskap, dels med henblikk på norsk kirkevirkelighet, dels med henblikk på denne dobbelheten som allment fenomen. Å relatere empirisk basert og teoretisk fortolket kunnskap om den kirkelige virkeligheten til dogmatisk tenkning om kirken (eklesiologi) og refleksjon over kirkelig praksis (praktisk teologi), for å bidra til ekklesiologisk og praktisk-teologisk refleksjon. Å drøfte det generelle spørsmålet om forholdet mellom sosiologi og teologi. Framdrift 2001: 1 artikkel. Påbegynt bokmanus, 50 s. i utkast. Ferdigstilling: 2002/3 (monografi).

Birgitte Lerheim (Det teologiske fakultet): Trua sitt einfald – kjærleiken sitt mangfald, eller trua sitt mangfald – kjærleiken sitt einfald. Kyrkje mellom skaparverk og Gudsrike

Mål og problemstilling: En ekklesiologisk undersøkelse av vilkårene for kirken som etisk og moralsk aktør og premissleverandør i brytingen mellom modernitet og postmodernitet. Å gjøre greie for og drøfte synet på kirken som etisk og moralsk aktør i spenningsfeltet mellom enhet – mangfold og mellom gudsrike – skaperverk. Å undersøke implikasjonene for teologisk etikk og ekklesiologi. Framdrift 2001: Litt.studium; empirisk kirkeforskning. Manus vitenskapsteoretisk essay, doktorgradsprogram. Div. framlegg på seminarer, konferanser. Ferdigstilling: 2004 (avhandling).

Jan-Martin Berentsen (Misjonshøgskolen): New Perspectives on the Christian world mission. A study of theological motives and concerns in emerging missiological writings from the Two-Thirds World

Mål og problemstilling: Studium av afrikansk og asiatisk misjonsteologisk litteratur. Hvordan forstås og defineres kirkens misjonsoppdrag i nyere framstillinger fra 2/3 verden? Hva tenker teologer fra en ikke-vestlig kontekst om kirkens misjonerende vesen? Hvordan forholder de seg til kirkens misjon sett på bakgrunn av dens historie, og særlig misjonens forbindelser med vestlig imperialistisk virksomhet? Hvordan reflekterer de over misjonen og dens forhold til sin sosiopolitiske, kulturelle og religiøse kontekst? Hva sier en sammenlikning med de perspektivene som er framme i konvensjonell vestlig misjonsteologi? Framdrift 2001: Materialinnsamling. Bearbeiding av innsamlet materiale. Ferdigstilling: 2005 (bok).

Patrick Wohlgemut (apr.–aug.), Espen Dahl (sept.–des.) (Det praktisk-teologiske seminar): Hverdag, hellighet og livsmot. Et praktisk-teologisk forskningsprosjekt om samspillet mellom kirkens gudstjeneste og hverdagslivet

Mål og problemstilling: Å bidra til gjennomføring av et tverrfaglig paraplyprosjekt om kirkens riter og om ritualisert religiøs praksis. Å studere samspillet mellom ritualets teologiske intensjon, og folks hverdagserfaringer. Å gjennomføre en kritisk studie av gudstjenestens nattverdsritualer (Wohlgemut: Mat og hellig mat). Å drøfte hvordan en skal forstå det hermeneutiske samspillet mellom hverdag og gudstjeneste (Dahl: Kontinuitet og Annethet). Framdrift 2001: Utarbeiding av søknader til NFR. Arr forskerseminar. Etablering og vedlikehold av nettverk. Ferdigstilling: 2003/4.

Kai Ingolf Johannessen (Diakonhjemmets høgskolesenter): Personlig tro og offentlig fornuft i moderne samfunn

Mål og problemstilling: Bidrag til bok; felt: etikk. Hvordan er det mulig i moderne pluralistiske samfunn å delta i en offentlig samtale med sikte på å etablere felles moralske standarder, og samtidig ta vare på den forpliktelse som ligger i en religiøst betinget personlig moralitet? Framdrift 2001: påbegynt manus. 2 artikler. Ferdigstilling: 2002 (del av bokmanus).

Publikasjoner fra avsluttede prosjekter

Dag Myhre-Nielsen: [En hellig og ganske alminnelig kirke. Teologiske aspekter ved kirkens identitet i samfunnet, KIFO Perspektiv nr. 4 \(1998\)](#)

Publikasjoner

KIFO utgir to publikasjonsserier på Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.

KIFO Perspektiv er en bokserie. I denne utgis vitenskapelige arbeider innenfor KIFOs satsningsområder. Bøkene er som regel resultat av KIFO-prosjekter. Også andre arbeider som representerer bidrag til norsk kirkeforskning, kan utgis i denne serien.

KIFO Rapport er en rapportserie som formidler resultater fra KIFOs forskningsvirksomhet. Her vil en finne dokumentasjon av forskningsresultater, rapporter basert på kirkelig statistikk, evalueringsarbeider og resultater fra oppdragsforskning.

Før øvrig spiller KIFO en sentral rolle i forbindelse med Tidsskrift for kirke, religion og samfunn. TKRS utgis Tapir Akademisk Forlag. Redaksjonens adresse er KIFO. Redaksjonssekretær er Inger Furseth. Redaktør er: Jan Ove Ulstein, Høgskulen i Volda.

Bokutgivelser

I 2001 kom det fire utgivelser i serien KIFO Perspektiv og tre i KIFO Rapport.

Erling Birkedal: «Noen ganger tror jeg på Gud, men ...» En undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i tidlig ungdomsalder, KIFO Perspektiv nr. 8, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 258 s.

Sverre Dag Mogstad: Trostradisjon og livssituasjon. En systematisk-teologisk analyse av hvordan etablere en korrelasjon mellom fortelling og erfaring med utgangspunkt i Hans Stocks og Georg Baudlers bibeldidaktiske teorier, KIFO Perspektiv nr. 9, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 341 s.

Lars Johan Berge: «Løs Baandene, lad Kræfterne udvikles ...» En beskrivelse og analyse av kirkeforfatningsdebatten i Norge fra 1840 til 1859 med tanke på dens historiske og kirkelige forutsetninger, KIFO Perspektiv nr. 10, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 439 s.

Sturla Sagberg: Autentisitet og undring. En drøfting av kristendommens plass i norsk barnehage i institusjonsetisk og personetisk perspektiv, KIFO Perspektiv nr. 11, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 429 s.

Cathrine Hansen og Morten Huse: Lærdommer utenfra. En studie av prester som ikke er i menighetstjeneste, KIFO Rapport nr. 13, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 132 s.

Ole Gunnar Winsnes (red.): Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke, KIFO Rapport nr. 14, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 180 s.

Inger Furseth: Muslims in Norwegian Prisons and the Defence, KIFO Rapport nr. 15, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 109 s.

Utenom seriene har KIFO i samarbeid med NSD, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste utgitt:

Ole Gunnar Winsnes (red.) Arild Mellesdal, Knut Kalgraff Skjåk, Ellen Liljedahl Stavseth: Den norske kirke i tall 1999. Oversikt over Den norske kirkes virksomhet på kommunenivå, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, 80 s.

Artikler

Oversikten er ikke fullstendig. Grunnet samarbeidsmodellen kan det i noen tilfeller være vanskelig å avgjøre hvilke publikasjoner som skal rapporteres hvor. Det kan resultere i en viss overlapping mellom det arbeidet forskerne gjør i KIFO og det de gjør ved moderinstitusjonene. Dessuten representerer noen av forskerne stor grad av flerfaglighet. Derfor forekommer det artikler som egentlig ikke kan regnes som kirkeforskning, men som likevel er tatt med fordi de er skrevet med henvisning til forskernes tilknytning til KIFO:

Pål Ketil Botvar

* Tro uten tilhørighet – tilhørighet uten tro. De nordiske folkekirkene og den religiøse pluralismen, i: O.G. Winsnes (red.): Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 14. Tapir Akademisk Forlag, 11–40.

* Tro uten tilhørighet, tilhørighet uten tro. De nordiske folkekirkene og den religiøse pluralismen, i: J.-O. Henriksen & O. Krogseth (red.): Pluralisme og identitet. Kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme. Gyldendal Akademisk, 187–215.

* «...sin egen lykkes smed»? Individualiseringens følger for religion og moral i vestlige samfunn, i: J.-O. Henriksen & O. Krogseth (red.): Pluralisme og identitet. Kulturanalytiske perspektiver på nordiske nasjonalkirker i møte med religiøs og moralsk pluralisme. Gyldendal Akademisk, 319–353.

* Grønn vekkelse? Kirkefolkets forhold til miljøutfordringene. Rapport til Kirkerådet. Oslo, 25 s.

* Har unge en annen moral enn de eldre? En sammenlikning av moralsk tenkning i ulike alderskohorter. i O.G. Winsnes (red.): Tallenes tale 2001. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 18. Tapir Akademisk Forlag, kommer 2002, 11–33.

* Hvor individualisert er folkereligiøsiteten egentlig? i: P. Aksell (red.): Med forskerblick på verden. Oslo, Norges forskningsråd, verdinettet, kommer 2002, 111–133.

* Den politiske regionen før og nå, i: P.K. Mydske (red.): Nordiske regioner – plass for politikk. Om det regionale nivået i styringssystemet, kommer 2002.

* Konfliktmønsteret i regionkommunen, i: P.K. Mydske (red.): Nordiske regioner – plass for politikk. Om det regionale nivået i styringssystemet, kommer 2002.

Lilly-Anne Ø. Elgvin

* Kvinnesymbolikk i Lars Levi Læstadius' forkynnelse, i: Læstadius 200 år, HiF-rapport nr. 6, Alta

* Lars Levi Læstadius, fire påskedagsprekener, i: S.-Å. Selander & C. Pahlmblad (red.): Luthersk påskpredikan i Norden. København, Nordisk Ministerråds serie Nord nr. 7.

Inger Furseth

* Women's Role in Historic Religious and Political Movements. Sociology of Religion 62 (1): 105–129.

* Like muligheter for religionsutøvelse i statlige institusjoner? Muslimer i fengsler og Forsvaret, i: P.H. Axell (red.): Med forskerblick på verdier. Oslo, Norges forskningsråd, verdinettet, kommer 2002, 135–151.

Cathrine Hansen

* (sammen med Morten Huse): Lærdommer utenfra. En studie av prester som ikke er i menighetstjeneste, KIFO Rapport nr. 13, Tapir Akademisk Forlag, 43–124.

* (sammen med Huse): Clergy Exiting from Their Profession: Why Do So Few Leave the Ministry? i:

Tro & Tanke nr. 6, 15–38.

* Legitimitet og kontekst. Refleksjoner fra evalueringen av Jubileum 2000, i: O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2001. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 18](#). Tapir Akademisk Forlag, kommer 2002, 129–170.

Harald Hegstad

* Den lavkirkelige vekkelsesbevegelse i Norge etter 1945, i: J.H. Schjørring (red.): Nordiske folkekirker i oppbud. National identitet og international nyorientering etter 1945. Aarhus universitetsforlag, 258–268.

* Ekklesiologi mellom teori og praksis, i: G. Heiene, J.-O. Henriksen, S.O. Thorbjørnsen (red.): Teologi for kirken. Festskrift til Torleiv Austad på 65-årsdagen. Verbum Forlag, kommer 2002, 171–180.

* Evangelical movements and churches in the Nordic countries in a historical and contemporary perspective, i: Cahier de l'Observatoire des Religions en Suisse, kommer 2002.

Morten Huse

* (sammen med Cathrine Hansen): [Lærdommer utenfra. En studie av prester som ikke er i menighetstjeneste, KIFO Rapport nr. 13](#), Tapir Akademisk Forlag, 11–41, 125–132.

* (sammen med Hansen): Clergy Exiting from Their Profession: Why Do So Few Leave the Ministry? i: Tro & Tanke nr. 6, 15–38.

* Prester, presteroller og valg av tjenestested, i: O.G. Winsnes: [Tallenes tale 2001. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 18](#). Tapir Akademisk Forlag, kommer 2002, 33–65.

* (sammen med V. Rindova): Stakeholders' Expectations of Board Roles: The Case of Subsidiary Boards, i: Journal of Management and Governance 5/2001: 153–178.

* (sammen med J. Gabrielsson): The venture capitalist and the board of directors in IME's. i: Journal of Venture Capital, kommer 2002.

Ida Marie Høeg

* Jødisk familieliv i Norge – moderne utforming av tradisjonelt liv. Rambam. Tidsskrift for jødisk kultur og forskning.

* Hvorfor være medlem av Den norske kirke? Norsk Teologisk Tidsskrift 102/2001, 87–99.

* Dåp som overgangsrite. En analyse av dåpens offentlige og private riter. Prismet 2/ 2001, 54–62.

* Bare til fest? Kirkemedlemmers forhold til gudstjenesten, i: O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 14](#). Tapir Akademisk Forlag, 41–82.

Kai Ingolf Johannessen

* Reason, Rights and Religion, i: (red.): Mennesker og Rettigheter. Kommer 2002.

* Frihet og sosial enhet. Verdifellesskap i moderne pluralistiske samfunn? i: P.H. Axell (red. NSD): Med forskerblick på verdier. Oslo Norges forskningsråd, Verdinettet, kommer 2002, 27–46.

Jorun Lunestad

* Alternativreligiøsitetens forhold til kirken, i: O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 14](#). Tapir Akademisk Forlag, 83–102.

Birger Løvlie

* I klørne på Heuch: synnulvspresten Eckhoffs bidrag til stat-kirkedebatter på 1870-tallet, i: J.O. Ulstein & P.M. Aadnanes (red.): «Jeg gikk meg over sjø og land»: festskrift til Ottar Berge på 65-årsdagen. Tapir Akademisk Forlag, 227–242.

Sturla Sagberg

* Et språk med en egen tilgang til moralske spørsmål. Teologisk etisk språk som spesielt og allment. Tidsskrift for kirke, religion og samfunn, 2 2001, 149–168.

Ulla Schmidt

* Hvordan kan kristen etikk delta i offentlig moralsamtale? i: G. Heiene, J.-O. Henriksen, S.O. Thorbjørnsen (red.): Teologi for kirken. Festskrift til Torleiv Austad. Verbum Forlag, kommer 2002, 226–238.

* Hva har teologien å tilføre moralfilosofisk refleksjon? [Tidsskrift for kirke, religion og samfunn](#), 1/2001, 73–86.

Thor Strandenæs

* Barna som aktører og målgruppe i gudstjenesten: teologisk avklaring og praktisk tilrettelegging, i: Misjon og teologi, 7.–8. Årg. 2000–01 (20 s).

* Gudstjeneste som mission, i: M.S. Mogensen (red.): Gudstjeneste som mission, Valby 2001, 6–31

Ole Gunnar Winsnes

* «... jordens største under»? Bilder av Den norske kirke rundt århundreskiftet, i: O.G. Winsnes (red.): [Tallenes tale 2000. Perspektiver på statistikk og kirke. KIFO Rapport nr. 14](#). Trondheim 2001, Tapir Akademisk Forlag, 103–163.

* Salmene i menneskenes hjerter i: K.J. Hansson, F. Bohlin, J. Straarup (red.): Deilig er jorden. Psalmens roll i nutida nordiskt kultur- och samhällsliv. Åbo Akademis förlag, 136–171.

Samarbeidsparter, styre, personale

Samarbeidsparter 2001

Det praktisk-teologiske seminar
 Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo
 Det teologiske Menighetsfakultet
 Diakonhjemmets høgskolesenter
 Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning
 Høgskolen i Finnmark, Seksjon for kristendoms- og livssynskunnskap
 Høgskolen i Volda, Institutt for kristendoms-kunnskap og kyrkjefag
 Institutt for Kristen Oppseding
 Kirkerådet
 Misjonshøgskolen
 Norsk lærerakademi

KIFOs styre 2001

Underdirektør Vidar Horsfjord, leder, Kirkerådet
 Vara: Professor Britt Ulstup Engelsen
 Høgskolelektor Elisabeth Nilsen, Kirkerådet
 Vara: Professor Trond E Hauge
 Direktør Erling Pettersen, Kirkerådet
 Vara: Underdir. Gerd K Røsæg
 Ekspedisjonssjef Ole Herman Fisknes, Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet
 Vara: Avd.dir. Thom M Rafoss
 Førsteamanuensis Vidar L. Haanes, Det teologiske Menighetsfakultet
 Vara: Professor Tormod Engelsviken
 Professor Kjetil Hafstad, Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo
 Vara: Førsteamanuensis Trygve Wyller
 Førsteamanuensis Hans Stifoss-Hanssen, Det praktisk-teologiske seminar
 Vara: Førsteamanuensis Rolf Nøtvik Jacobsen
 Høgskoledosent Sigmund Harbo, Institutt for Kristen Oppseding
 Vara: Instituttstyrer Erling Birkedal
 Professor Jostein Ådna, Misjonshøgskolen
 Vara: Professor Magnar Kartveit
 Rektor Einar Vetvik, Diakonhjemmets høgskolesenter
 Vara: Forskningsleder Kai I Johannessen
 Professor Njål Skrunes, Norsk lærerakademi
 Vara: Rektor Bjarne Kvam
 Høgskolelektor Ottar M. Michaelsen, Høgskolen i Finnmark
 Vara: Høgskolelektor Lilly-Anne Elgvin
 Professor Per M. Aadnanes, Høgskolen i Volda
 Vara: Førsteamanuensis Birger Løvlie
 Professor Frode Søbstad, Dronning Mauds Minne
 Vara: Rektor Asbjørn Hirsch

Personale 2001

Ansatte i KIFO

Forskningsleder, dr.art. Ole Gunnar Winsnes
 Kontorleder, siv.øk. Astrid E. Petersson
 Forsker, cand.polit. Pål Ketil Botvar
 Forsker, dr. polit. Inger Furseth
 Forsker, dr.theol. Harald Hegstad
 Forsker, dr.oecon. Morten Huse
 Forsker, cand.philol. Ida Marie Høeg

Engasjert på prosjekter

cand.philol. Cathrine Hansen

Fra samarbeidspartene

dr.theol. Jan-Martin Berentsen (MHS)
 cand.philol. Lilly-Anne Ø. Elgvin (HiF)
 cand.polit. Magnar Hjertenæs (HVO)
 dr.theol. Kai I. Johannessen (DHS)
 cand.philol. Birgitte Lerheim (TF)
 cand.philol. Kristin Lorentzen (IKO)
 cand.polit. Jorun Lunestad (DHS)
 theol.dr. Birger Løvlie (HVO)
 cand.theol. Sturla Sagberg (DMMH)
 dr.theol. Ulla Schmidt (MF)

cand.polit. Ruth Ingrid Skoglund (NLA)
teol.dr. Thor Strandenæs (MHS)
cand.polit. Olaf Agedal (DHS)

Postadresse: Postboks 45 Vinderen, 0319 Oslo.
Besøksadresse: Diakonveien 14, 0370 Oslo. (3.etasje, Diakonhjemmet Høgskole).
Telefon: 23 33 47 20. For direkte innvalg se [forskere](#). Faks: 23 33 47 29.
E-post: kifo@kifo.no. Forskningssjef: Hans Stifoss-Hanssen